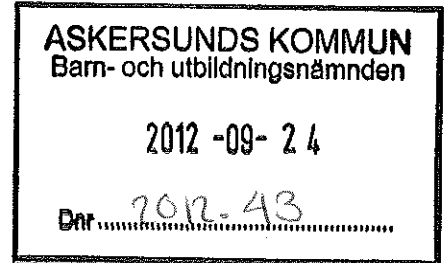


<b>ASKERSUNDS KOMMUN</b>	<b>STYRDOKUMENT</b>
Dokument Plan mot diskriminering och kränkande behandling	Beslutat av Barn- och utbildningsnämnden
Beslut BOU § 44 2012-12-12	Giltighetstid 2012-12-12 -

## Plan mot diskriminering och kränkande behandling



2012-2013



### Barn- och utbildningsnämndens vision:

Vi har en förskola och skola för alla:

- Där barn och vuxna har inflytande
- Där de känner att de behövs och duger
- I en kreativ miljö där vi ser till hela människan

Postadress:  
Askersunds kommun  
Barn- och utbildningsförvaltningen  
696 82 Askersund

E-post: barn.utbildningsforvaltningen@askersund.se  
Tel.nr.: 0583-810 00  
Bankgiro: 5822-6515

2282/12



## Innehållsförteckning

.....	1
Inledning.....	3
Mål .....	3
Ur barn- och utbildningsnämndens prioriterade mål :.....	3
Definitioner.....	3
Förebyggande/främjande verksamhet.....	4
Gemensamt för förskola och skola:	
.....	4
.....	5
Förskola och pedagogisk omsorg.....	5
Grundskola.....	5
Åtgärder: .....	5
Rutiner vid hot, våld, trakasserier eller annan kränkande behandling riktat mot barn/elever.....	5
Handlingsplan för akuta situationer.....	5
Personal som blir vittne till kränkande behandling ingriper genom att :.....	6
Handlingsplan efter de akuta åtgärderna.....	6
Om personal utsätter barn/elever för diskriminering eller kränkande behandling .....	7
Ansvarsfördelning och strategier.....	7
Strukturen i korthet – ansvarsnivåer.....	7
Strategier för information till barn/elever, pedagoger och vårdnadshavare.....	8
Vem kontaktar jag vid kränkande behandling?.....	8
Dokumentation och uppföljning .....	8



## Inledning

Barn- och utbildningsnämndens plan mot diskriminering och kränkande behandling ska tydliggöra huvudmannens styrning, kontroll och uppföljning av likabehandlingsarbetet inom kommunens förskolor och skolor. Planen ska vara vägledande för alla verksamheter inom nämndens ansvarsområde i arbetet med att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Planen grundar sig på bestämmelser<sup>1</sup> i skollagen, och diskrimineringslagen.

## Mål

Nolltolerans gäller för alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Alla barn och elever ska ges möjlighet att uppleva miljön och verksamheten som trygg och säker. Barn, elever och vuxna har rätt till en bra arbetsmiljö. Huvudmannen ska se till att ett målinriktat arbete bedrivs inom alla verksamheter för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

**Alla som arbetar inom barn- och utbildningsnämndens verksamheter ska:**

- Aktivt arbeta med att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

**Ur barn- och utbildningsnämndens prioriterade mål :**

- Höga förväntningar på barn, elever och vuxna.
- Meritvärde och behörighet minst som riksgenomsnittet.
- Trygga barn och elever som behandlas respektfullt.

## Definitioner<sup>2</sup>

En person är skyddad mot diskriminering utifrån de sju diskrimineringsgrunderna:

- Kön.
- Könsoverskridande identitet eller uttryck.
- Etnisk tillhörighet.
- Religion eller annan trosuppfattning.
- Funktionshinder.
- Sexuell läggning.
- Ålder.

**Direkt diskriminering** innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Man kan också i vissa fall diskriminera genom att behandla alla lika, så kallad **indirekt diskriminering**. Med detta menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn eller en elev av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte.

<sup>1</sup> Skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567)

<sup>2</sup> Definitionerna är tagna ur "Allmänna råd: Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling" Skolverket 2012.



Med begreppet **likabehandling** menas att alla barn eller elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett någon av diskrimineringsgrunderna. Det innebär dock inte alltid att alla barn och elever ska behandlas lika, se indirekt diskriminering .

**Trakasserier** innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

**Sexuella trakasserier** innebär ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Med diskrimineringsgrunderna **könsöverskridande identitet eller uttryck** menas att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra annat kön.

Med diskrimineringsgrunden **etnisk tillhörighet** menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Med **funktionshinder** menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen eller har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Med **sexuell läggning** menas homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Med **kränkande behandling** menas ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Med **elev** avses den som utbildas eller söker till annan utbildning än förskola som regleras i skollagen. Med **barn** menas den som deltar i eller söker till förskolan eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kapitlet i skollagen.

**Huvudman:** Den som är huvudman för skollagsreglerad verksamhet, dvs. den ansvariga nämnden eller styrelsen för fristående verksamheter. I Askersunds kommun: Barn- och utbildningsnämnden .

## Förebyggande/främjande verksamhet

### Gemensamt för förskola och skola:

- Gemensam fortbildningsdag arrangeras årligen för likabehandlingsteamet.
- Representanter för verksamheten deltar i värdegrundsbildning via Örebro universitet.
- Resultat av förvaltningsgemensamma enkäter analyseras och följs upp av förvaltningsledning, utvecklingsåtgärder diskuteras gemensamt med personalen.
- All personal är goda förebilder för barnen i vardagen.
- Mentor har regelbunden kontakt med sina barn/elever, bygger upp ett förtroende så att barn/elever kan vända sig till henne/honom med frågor och funderingar.
- Åldersrelaterad sexual- och samlevnadsundervisning i skolan.
- Förebyggande samarbete med socialtjänsten.



### Förskola och pedagogisk omsorg

- Aktuell litteratur inom området diskuteras på verksamhets- och nätverksträffar.
- Översyn av lekmiljöer och observationer av barns lek görs kontinuerligt av personalen.
- Fortsatt arbete med att analysera och upptäcka riskområden i verksamheterna och att minska/ta bort dessa prioriteras.
- Fortsatta diskussioner om värdegrund och vuxnas förhållningssätt.

### Grundskola

- Alla skolor har ett team<sup>3</sup> som arbetar aktivt mot kränkande behandling.
- Alla skolor arbetar kontinuerligt med värderingar och attityder.
- Skolornas trivseregler är aktuella och revideras vid läsårstart och om behov uppstår.
- Material som används i undervisningen granskas av pedagogerna så att de inte innehåller diskriminerande värderingar.
- Tillsyn på raster, både ute och inne sker enligt uppgjort schema.
- Gemensamma normer stärks genom samtal och diskussioner i olika former tex utvecklingssamtal klassråd, elevråd, föräldramöten och föräldraråd.

### Åtgärder:

#### Rutiner vid hot, våld, trakasserier eller annan kränkande behandling riktat mot barn/elever

Följande händelser skulle kunna inträffa:

- Fysiskt våld, t.ex. sparkar, slag, knuffar. Tillhyggen, vapen kan förekomma.
- Sexuella övergrepp.
- Hot, uttalat eller tecknat.
- Psykiskt/verbalt våld, t.ex. tillmälen, sexuella trakasserier.
- Text – och bildburna kränkningar via t.ex. sms, mms, e-post, digitala medier.
- Trakasserier enligt diskrimineringsgrunderna.

Kränkningar, hot, våldshandlingar eller trakasserier kan komma från både barn, elever och vuxna. Rutinen gäller i tillämpliga delar även om händelsen inträffar utanför skoltid, barnets/elevens behov av stöd och trygghet måste alltid tillgodoses.

#### Handlingsplan för akuta situationer

- Stöd den utsatte.
- Se till att han/hon har tillgång till en trygg zon.
- Ta reda på vad som hänt.
- Lyssna aktivt och empatiskt.
- Undvik motbeskyllningar.
- Följ upp med stöd till dom som utsatt någon för kränkning för att bryta beteendemönster.



**Personal som blir vittne till kränkande behandling ingriper genom att :**

- Omedelbart och kraftfullt avbryta handlingen.
- Prata med de inblandade.
- Se till att barnet/eleven får hjälp av den vuxne som hon/han har bäst kontakt med och störst förtroende för .
- Ansvara för att händelsen dokumenteras med tjänsteanteckning.
- Informera rektor/förskolechef.

**Handlingsplan efter de akuta åtgärderna**

Rektor/förskolechef ansvarar för att mentor eller någon ur barn-och elvhälsoteamet tar kontakt med vårdnadshavare samma dag som förskolan/skolan får kännedom om händelsen. Överenskommelse träffas om de omedelbara stödåtgärderna för barnet/eleven. Åtgärderna dokumenteras som tjänsteanteckning i elevakten.

Samtal med kurator erbjuds omedelbart. Vid behov erbjuds även kontakt med skolpsykolog.

Skolsköterska /kurator ansvarar för att tillbuds/skadeblankett fylls i samma dag som händelsen inträffat.

Utredning av barnets/elevens behov av stöd inleds omgående. Förskolechef/rektor tillsammans med mentor gör en bedömning om åtgärdsprogram ska upprättas för att förhindra fortsatta kränkningar/trakasserier. Efter utredningen, skall om kränkningen är allvarlig, förskolechef/rektor ta ställning till om anmälan ska göras till socialtjänsten och/eller polisen. Vid brottsliga gärningar polisanmäls händelsen av förskolechef/rektor.

Huvudmannen informeras av förskolechef/rektor.

Om det handlar om kränkande behandling/trakasserier kallas likabehandlingsteamet in. Arbetet fortsätter enligt rutinerna i enhetens plan mot diskriminering och kränkande behandling. Händelsen, arbetet och uppföljningen dokumenteras.

Huvudmannen följer upp incidentrapporter och att ärendet avslutats.

*Bara den fysiska kontakt/kraft som behövs för att förhindra att ett barn/en elev ska skada sig själv eller andra – eller egendom – är tillåten. När risken är över får inte fysisk kraft längre brukas*



### Om personal utsätter barn/elever för diskriminering eller kränkande behandling

- Förskolechef/rektorer ska omedelbart kartlägga händelseförloppet med berörda parter för att bilda sig en uppfattning.
- Den anställde ska ges möjlighet att biträddas av facklig företrädare.
- Förskolechef/rektorer tar därefter kontakt med förvaltningschef och personalavdelning som biträder förskolechef/rektorer i beslut om eventuell avstängning eller annan åtgärd.
- Personalavdelningen ansvarar för kontakt med berörd facklig organisation.
- Förskolechef/rektorer, förvaltningschef och personalavdelning gör en bedömning av händelsen för en eventuell polisanmälan.
- Polisanmälan görs av förskolechef/rektorer.
- Den anställde erbjuds stöd/samtal med företagshälsovården.
- Förskolechef/rektorer dokumenterar vidtagna åtgärder.
- Förskolechef/rektorer håller kontinuerlig kontakt med den anställde och ger aktuell information.
- Förskolechef/rektorer ger fortlöpande nödvändig information till personal, elever, vårdnadshavare.

### Ansvarsfördelning och strategier.

Det juridiska ansvaret för att motverka diskriminering och kränkande behandling har huvudmannen, dvs barn- och utbildningsnämnden. **Ansvar** att agera har **alla, både personal inom barn- och utbildningsnämndens verksamheter och personal som tillhör annan verksamhet, fritidspersonal, vaktmästare, fastighetsskötare, kost- och lokalvårdspersonal m.fl.** Barn- och utbildningsnämnden har delegerat ansvaret för att utreda omständigheter kring kränkningar och vidta åtgärder för att förhindra kränkande behandling till förskolechef/rektorer.

Alla i förskolan/skolan är skyldiga att främja likabehandling och att förebygga och motverka diskriminering/kränkningar. Alla är också skyldiga att så fort som möjligt rapportera sådana händelser till förskolechef/rektorer som skyndsamt ska rapportera till huvudmannen.

### Strukturen i korthet – ansvarsnivåer

Ansvarsnivå	Ansvarsområde mot kränkande behandling
Barn- och utbildningsnämnden Förvaltningsnivå	Övergripande plan. Resurser till verksamheterna. Uppföljning av planer och incidentrapporter från verksamheten. Gemensamma fortbildningsinsatser. Förvaltningsövergripande enkäter.
Verksamhetsnivå Förskolechef/rektorer	Aktiva förebyggande åtgärder. Plan enligt Skollagen 6 kap § 8. Skyldighet att anmäla, utreda, vidta åtgärder. Rapportering av incidenter till förvaltningschef och nämnd. Anmälan av delegationsbeslut till nämnd.
Personal	Bemötande i vardagen enligt Skollagen 6 kap §9. Aktivt arbete med värdegrundsfrågor. Känna till och följa enhetens ordningsregler. Känna till och följa den övergripande planen mot diskriminering och kränkande behandling samt enhetens egen plan.



### **Strategier för information till barn/elever, pedagoger och vårdnadshavare**

Vårdnadshavare skall årligen få information om planen mot diskriminering och kränkande behandling. Vårdnadshavare ska ha möjlighet att ge sina synpunkter på enhetens plan i föräldrarråd/skolråd. Inför den årliga uppdateringen och ev. nyupprättande diskuteras planen i dessa forum.

Barnen i förskolan ska vara delaktiga i arbetet och känna till innehållet i planen.

Elever ska årligen få information om planen mot diskriminering och kränkande behandling, på klassråd och i samtal. Eleverna ska ha möjlighet att ge sina synpunkter på planen till elevrådet. Inför den årliga uppdateringen och upprättandet diskuteras planen i elevrådet.

Personal ska årligen få information om planen i början av höstterminen. Diskussion om innehåll och utformning förs i likabehandlingsteamet och vid verksamhetsträffar. Personal ska ha möjlighet att ge synpunkter på planen till förskolechef/rektorer.

Planen ska upprättas på nytt varje år och aktuell kartläggning och nulägesanalys ska genomföras minst en gång per år.

Planen ska finnas tillgänglig på enheternas webbsidor senast den 30 september varje år.

### **Vem kontaktar jag vid kränkande behandling?**

För att anmäla ett ärende ska du som elev eller vårdnadshavare vända dig till mentor, likabehandlingsteamet eller förskolechef/rektorer. Om du som elev känner dig kränkt av en vuxen på skolan vänder du dig i första hand till skolans rektor, skolsköterska eller kurator. Förskolechef/rektorer ansvarar för att uppgifterna skyndsamt utreds så fort man fått kännedom om att kränkningar har eller kan ha inträffat. Förskolechef/rektorer informerar förvaltningschef och barn- och utbildningsnämnden.

Personal som blir kränkt av elev eller annan vuxen vänder sig till förskolechef/rektorer och skyddsombudet.

### **Dokumentation och uppföljning**

- Dokumentation görs på blanketten för tjänsteanteckningar och lämnas till förskolans/skolans expedition och sparas i systemet för elevdokumentation, PMO.
- Ärenden som anses vara diskriminering eller kränkande behandling ska skyndsamt anmälas till förskolechef/rektorer för vidare anmälan till huvudmannen.
- Anmälda ärenden på enhetsnivå rapporteras på nästkommande nämndsammanträde.(Bilaga 1)
- Barn- och utbildningsnämnden ska i slutet på varje läsår, senast i juni, få en övergripande redovisning av antal ärenden som behandlats på enhetsnivå för likabehandlingsarbetet. Redovisningen sammanställs av utvecklingsledarna.
- I enheternas utvärderingar ska personal, vårdnadshavare och elever tillfrågas om vad man anser om likabehandlingsarbetet och om man känner till planen mot diskriminering och kränkande behandling.





## Incidentrapport vid diskriminering/trakasserier/kränkande behandling vid förskolor och skolor i Askersunds kommun

Datum för händelsen: \_\_\_\_\_

Rapporten gäller \_\_\_\_\_ skola \_\_\_\_\_ förskola

Rapporten avser händelse:

där elev\*/personal känner sig diskriminerad/trakasserad/ kränkt

som är uppenbar kränkning/ diskriminering/ trakasserier även om den utsatte inte påtalat det.

Diskrimineringen/trakasserier/kränkningarna har skett mellan:

Elev - elev

Personal – elev

Elev – personal

Personal – personal

Kön på den som blivit diskriminerad/trakasserad/kränkt

Flicka/kvinna

Pojke /man

Kön på den som har diskriminerat/trakasserat/kränkt

Flicka/kvinna

Pojke/man

Diskrimineringen/trakasserier handlar om

Kön

Könsöverskridande identitet/uttryck

Etnisk tillhörighet

Religion eller annan trosuppfattning

Funktionshinder

Sexuell läggning

Ålder

Kränkningarna har varit

Fysiska

Verbala

Psykosociala

Texter och bilder

Övrigt

Utredning har påbörjats

\_\_\_\_\_ Datum

\_\_\_\_\_ Underskrift rektor/förskolechef

Uppföljning huvudman

Uppföljning genomförd

\_\_\_\_\_ Datum

\_\_\_\_\_ Underskrift förvaltningschef

\* elev avser både barn i förskolan och elev i skolan